

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2014/року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стратегічне планування

Спеціальність 8.15010001 «Державне управління»

Інститут суспільства

2014-2015 навчальний рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Б.Д.ГРІНЧЕНКА

Інститут лідерства та соціальних наук

Кафедра суспільно-політичних дисциплін і правознавства

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Стратегічне планування

**галузь знань 1501 Державне управління
напрямок підготовки 1501 Державне управління
(освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»)**

за вимогами кредитно-модульної системи

Київ 2012

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ, НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

**Інститут лідерства та соціальних наук
Кафедра суспільно-політичних дисциплін і правознавства**

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи _____ О.Б. Жильцов

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Інституту лідерства та
соціальних наук
Протокол № ____ від _____ 20__ р.
Вчений секретар _____ С.В.Виноградов

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Стратегічне планування

галузь знань **1501 Державне управління**
напрямок підготовки **1501 Державне управління**
(освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»)

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри суспільно-політичних
дисциплін і правознавства
Протокол № ____ від _____ 20__ р.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план

III. Програма

Змістовий модуль I

Змістовий модуль II

Змістовий модуль III

IV. Навчально-методична карта дисципліни

У. Карта самостійної роботи

VI. Індивідуальна навчально-дослідна робота

VII. Система поточного і підсумкового контролю знань

VIII. Методичне забезпечення курсу

XIX. Питання до заліку

XX. Рекомендована література

Основна

Додаткова

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни « Стратегічне планування» (далі – Програма) є нормативним документом КУ імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою суспільно-політичних дисциплін і правознавства Інституту лідерства, освітнього законодавства і політики на основі ОПП «Державне управління» відповідно до затвердженого навчального плану.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра» (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.)

Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання в КУ імені Бориса Грінченка відповідно до вимог ОКХ, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни.

Програма визначає перелік, обсяг, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів, необхідне навчально-методичне забезпечення.

Навчальна дисципліна « Стратегічне планування» є складовою частиною дисциплін циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки нормативної частини блоку навчальної програми.

Мета викладання є надання систематизованих знань щодо основ стратегічного планування як процесу визначення майбутнього стану організації, регіону, території та сформуванню навички щодо використання технологій стратегічного планування

Завдання. Завданням навчальної дисципліни є вивчення:

- дати базові знання з питань стратегічного планування у виробленні державної політики;
- сформуванню вміння стратегічного мислення й планування в різних сферах суспільного життя.

Студенти повинні уміти:

- застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності

володіти:

- навичками визначати пріоритети розвитку відомств, регіонів та населених пунктів в перспективі
- навичками організації процесу стратегічного планування та реалізації стратегічних планів на різних рівнях

Слухач повинен знати:

- базові поняття та інструментарій стратегічного планування
- методичні підходи щодо формування стратегій розвитку на центральному, регіональному та місцевому рівнях
- основні переваги стратегічного планування

I. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Використані скорочення:

- лекції (Л);
- семінарські заняття (СЗ);
- практичні заняття (ПЗ);

- індивідуальна робота (ІР);
- самостійна робота (СР);
- підсумковий контроль (ПК).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Кількість годин всього - 60

Аудиторні години - 40

САМОСТІЙНА РОБОТА - 20

Лекції	Практ ичні	Семін арські	Самос тійна робота
--------	---------------	-----------------	-----------------------

0	2	0
---	---	---

1. Основи стратегічного планування.

“Стратегія”, як базове поняття: етимологія походження, багатозначність та його слабоструктурованність, основні визначення поняття “стратегія”. Стратегічне мислення. Сутність стратегічного планування: поняття, системний та концептуальний аспекти. Співвідношення стратегічного поточного і перспективного планування. Стратегічне бачення, стратегія, місія, мандати, зовнішнє макро-, мікро- та внутрішнє середовище.

2. Еволюція підходів до стратегічного планування.

Зміни в процесах і структурах управління. Тенденції управління в перехідний період. Фактори необхідності впровадження стратегічного планування в суспільному управлінні. Еволюція підходів до стратегічного планування: цільовий підхід, позиційний підхід, ресурсний підхід, еволюційний підхід.

3. Технологія стратегічного планування.

Суб’єкти стратегічного планування на центральному рівні в органах виконавчої влади. Бачення сутності державної політики та ролі державної установи в її виконанні. Правила вибору місії. Цілевизначення. Дерево цілей, методи його побудови. Стратегічний аналіз середовища. Сутність та основні характеристики аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища (SWOT - аналіз). Вивчення стратегічних пріоритетів та завдань. Стратегічний план як інструмент забезпечення стратегії.

4. Організаційне забезпечення процесу стратегічного планування.

Оцінка готовності організації до стратегічного планування (готовність до змін, знання і навички, ресурси). Підходи до подолання опору змінам. Визначення зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів організації, ключових осіб.

Визначення мандатів організації. Формування вимог до кінцевого вигляду планового документу й очікувань від результатів планування. Визначення керівників процесу планування й колективних органів ухвалення стратегічних рішень. Вихідна інституціоналізація процесу планування й підготовки рішення про розробку стратегії. Організаційна модель процесу планування (органограма). Формування робочої групи (команди) з планування та правила роботи в команді.

5. **Семінарське заняття:** “Цільове (місія) орієнтування стратегії”.

Підходи до визначення місії. Приклади визначення місії. Місія та бачення. Функції місії. Місія як доктрина організації. Класифікація цілей. Механізми й інструменти визначення стратегічних цілей. Усвідомлення суті існування органу влади через розуміння мети її діяльності. Тактичні й операційні цілі та їх взаємозв'язок із стратегічними.

6. **Семінарське заняття:** “Стратегічний аналіз середовища”.

Характеристика внутрішнього стану органу влади. Складники внутрішнього середовища. Аналіз макро- і мікро-середовища органу влади. SWOT-аналіз органу влади. Матриця стратегічного вибору органу влади.

7. **Семінарське заняття:** “Визначення пріоритетів у стратегічному плануванні”.

Поняття пріоритету у стратегічному плануванні. Процес стратегічного планування як процес визначення пріоритетів. Кількісні підходи до визначення пріоритетів. Оцінка наслідків реалізації пріоритетів.

8. **Практичне заняття:** “План дій та впровадження стратегії. Оцінювання (вимірювання) результатів”.

Відповідність плану дій місії та пріоритетам стратегії. Компоненти плану дій. Процес впровадження. Індикатори успішності, неуспішності впровадження стратегічного плану.

Цілі оцінювання. Оцінювання, як засіб покращення стратегічного планування. Процедури оцінювання. Критерії і показники оцінювання результатів і наслідків стратегічного планування. Моніторинг результатів виконання стратегічного плану. Очікувана оцінка впливу стратегії: сфера регулювання, регуляторні опції, напрями розвитку, поєднання регуляторних опцій і напрямів розвитку. Компоненти звіту оцінювання. Ретроспективна оцінка результатів і наслідків стратегічного планування. Практика застосування оцінювання.

9. **Особливості стратегічного планування на національному рівні в Україні.**

Необхідність стратегічного планування у виробленні

державної політики в Україні. Поняття: довго-, короткострокового планування і процес планування. Традиційне планування в Україні на державному рівні: досвід, роль і значення. Досвід роботи груп аналізу державної політики для розробки стратегічного планування. Мета, рамки, процеси, документи і установи, що стосуються державної стратегії в Україні. Обмеження стратегічного планування у виробленні політики. Управління змінами, ризиками і планування діяльності. Заходи і ресурси, необхідні для втілення стратегічного планування в Україні.

10. Стратегічне планування на регіональному рівні та стратегія розвитку міста.

Створення національної системи планування розвитку територій. Розробка регіональної стратегії розвитку. Стратегічне бачення розвитку міста. Розробка місії управління містом. Формування стратегії розвитку міста.

11. Ділова гра: “Організація стратегічного планування і складання стратегічного плану”.

12. Круглий стіл: “Стратегія євроінтеграції України і планування діяльності державних інституцій”.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Дисципліна: Стратегічне планування

Тема 1. Основи стратегічного планування. Еволюція підходів до стратегічного планування

“Стратегія”, як базове поняття: етимологія походження, багатозначність та його слабоструктурованість, основні визначення поняття “стратегія” і планування. Стратегічний підхід до діяльності. Стратегічне мислення. Співвідношення стратегічного поточного і перспективного планування. Необхідність впровадження стратегічного планування в суспільному управлінні. Стратегічне бачення, стратегія, місія, мандати, зовнішнє макро- мікро та внутрішнє середовище. Взаємозалежність аналізу політики і стратегічного планування. Характерні риси стратегічного планування. Стратегічне планування і стратегічний менеджмент. Сутність стратегічного планування: поняття, системний та концептуальний аспекти. Три ключових питання стратегічного планування.

Тема 2. Технологія стратегічного планування

Суб’єкти стратегічного планування на центральному рівні в органах виконавчої влади. Процес формування стратегії. Бачення і місія. Правила вибору місії. Цілевизначення. Дерево цілей, методи його побудови. Стратегічний аналіз середовища. Сутність та основні характеристики аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища (SWOT–аналіз). Вивчення стратегічних пріоритетів та завдань. Стратегічний план як інструмент забезпечення стратегії. Узагальнена модель технології розробки стратегії. Концепція і змістові блоки концепції. Організаційна модель процесу стратегічного планування. Формування робочої групи (команди) з планування та правила роботи в команді.

Тема 3. Стратегічний аналіз середовища

Аналізування зовнішніх факторів і наявних ресурсів. ПЕСТ–аналіз. Складники внутрішнього середовища. Аналіз макро і мікро середовища. SWOT–аналіз. Визначення зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів організації, ключових осіб.

Тема 4. Місія, цілі стратегії та оцінювання (вимірювання) результатів

Підходи до визначення місії. Функції місії. Місія як доктрина організації. Класифікація цілей. Механізми й інструменти визначення стратегічних цілей. Цілі–

Задачі–Засоби: стратегічні зв'язки. Цілі оцінювання. Оцінювання, як засіб покращення стратегічного планування. Процедури оцінювання. Критерії і показники оцінювання результатів і наслідків стратегічного планування. Моніторинг результатів виконання стратегічного плану. Компоненти звіту оцінювання. Практика застосування оцінювання.

Тема 5. Особливості стратегічного планування на національному рівні в Україні

Необхідність стратегічного планування в Україні. Поняття: довго-короткострокового, планування і процес планування. Традиційне планування в Україні на державному рівні: досвід, роль і значення. Мета, рамки, процеси, документи і установи, що стосуються державної стратегії в Україні. Стратегічні цілі організації. Етапи процесу розробки стратегічного плану ЦОВВ. Заходи і ресурси, необхідні для втілення стратегічного планування в Україні.

Тема 6. Стратегічне планування на регіональному рівні та стратегія розвитку міста

Створення національної системи планування розвитку територій. Розробка регіональної стратегії розвитку. Сутність та передумови стратегічного планування розвитку території. Алгоритм формування стратегії розвитку території. Аналітичне супроводження стратегічного планування. Методи роботи зі стейкхолдерами, моніторинг реалізації стратегічного плану.

Тема 7. Семінарське заняття: Стратегічне планування: світовий досвід для України

Тема 8. Семінарське заняття: Стратегічне планування на національному, регіональному і місцевому рівнях

Тема 9. Ділова гра: Організація стратегічного планування і складання стратегічного плану

Тема 10. Практичне заняття: Впровадження і оцінювання стратегічного плану

Тема 11. Круглий стіл: Стратегія євроінтеграції України і стратегічне планування діяльності державних інституцій

4. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

Лекція 1. Стратегічний підхід до управління. Технологія стратегічного планування

1. [Стратегічне планування: система та особливості технології](#)
2. Місія, цілі і завдання існування організації та розвитку регіону чи територіальної громади

Лекція 2. [Особливості стратегічного планування на національному рівні та складання стратегічного плану для ЦОВВ](#)

1. Місія, цілі і завдання ЦОВВ. [Зіставлення стратегічних цілей і завдань](#)
2. Створення Робочої групи–команди зі стратегічного планування

Лекція 3. Стратегічне планування на регіональному рівні

1. [Визначення стратегічних та оперативних цілей розвитку регіону](#)
2. [Розробка стратегій розвитку регіону](#)

Лекція 4. Стратегічне планування на місцевому рівні

1. [Особливості та організація процесу стратегічного планування на місцевому рівні](#)
2. [Ініціація стратегічного планування та проведення SWOT-аналізу](#)

5. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Ситуативне дослідження: “Місія, цілі і завдання ЦОВВ”

Використовуючи матеріали ”Положення про Міністерство...”, ”Положення про ЦОВВ...” та досвід власної роботи учасників тренінгу у ЦОВВ необхідно зробити:

- аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища Міністерства чи ЦОВВ;
- підтвердіть чи запропонуйте уточнення до місії, стратегічних цілей й завдань Міністерства чи ЦОВВ.

Ситуативне дослідження: “Розробка стратегій розвитку регіону (на прикладі Львівської області)”

1. Підготовлений в рамках Проекту Розвитку Львівщини, SWOT-аналіз Львівської області та описова-аналітична частина (Профіль регіону) – документ, що містить опис економіки області, демографічну ситуацію, просторову структуру, розвиток технічної інфраструктури, забезпечення енергоресурсами, стан екології та розвитку комунального господарства, рівень зайнятості та безробіття, освіти населення, стан ринку праці, рівень життя, суспільні патології та громадська активність населення у різних сферах.

На основі наданих матеріалів необхідно:

Завдання 1. Визначити стратегічне бачення та місію розвитку регіону, стратегічні та оперативні цілі розвитку;

Завдання 2. Запропонувати операційні програми для реалізації стратегічних цілей розвитку регіону.

Ситуативне дослідження: “Розробка стратегічного плану територіальної громади (на прикладі м. Чернівці)”

1. Підготовлена виконкомом міської ради м. Чернівці Описова-аналітична частина (Профіль громади) – документ, що містить інформацію про місцеві демографічні особливості, економічну базу міста, його комунальну й технічну інфраструктуру, а також питання екології та якості життя.
2. Дані опитування представників великого бізнесу, малих і середніх підприємств у сферах промисловості, торгівлі та послуг, з метою вивчення їхньої думки щодо міста як середовища для ведення бізнесу, проблем, з якими вони стикаються при спілкуванні з міською владою, а також планів та очікувань на майбутнє.

На основі наданих матеріалів необхідно:

Завдання 1. Визначити пріоритети розвитку міста.

Завдання 2. Провести SWOT –аналіз для кожного з обраних пріоритетів.

Завдання 3. Визначити стратегічні цілі для кожного з обраних пріоритетів.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СЛУХАЧА

7.1. Організація самостійної роботи слухача.

Самостійна робота слухачів – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять.

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Питання, що виникають у слухачів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно з графіками, затвердженими кафедрою.

Самостійна робота слухачів над навчальною дисципліною “Стратегічне планування” для всіх спеціальностей включає такі форми:

- самостійне вивчення тем № 2, 3, 4;
- самостійна робота з літературними джерелами з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;
- підготовка обов’язкових завдань на практичні заняття;
- практична підготовка на базах стажування або за місцем роботи та оформлення звіту про виконання практичних завдань (для слухачів денної, вечірньо-заочної, заочної та заочно-дистанційної форм навчання);
- підготовка Індивідуального есе (“Стратегічний план” як навчальний компонент);
- презентація захист Індивідуального есе;
- систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед іспитом.

Всі завдання самостійної роботи слухачів поділяються на обов’язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов’язкові завдання виконуються кожним без винятку слухачем у процесі вивчення дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

7.2. Тематика обов’язкових модульних завдань

Тематика обов’язкових модульних завдань обирається слухачем за погодженням із викладачем.

1. Організаційна поведінка й індивідуальна мотивація у виробленні політики
2. Громадські слухання та побудова інформаційної карти-схема вироблення політики

7.3. Основна тематика вибіркового дослідницького або практичного завдання

Одне з наведених нижче вибіркоче завдання обирається слухачем за погодженням із викладачем.

Індивідуальне есе “Стратегічний план” як навчальний компонент)

7.4. Карта самостійної роботи слухача

Перелік завдань для самостійної роботи представлені у Kartі самостійної роботи слухача, яка включається до “Методичних матеріалів

10

щодо змісту та організації самостійної роботи слухачів, поточного і підсумкового контролю їх знань”, що розміщуються на сайті НАДУ.

Кожен слухач повинен роздрукувати для себе Kartу самостійної роботи та на власний розсуд визначитись з вибіркоким елементом самостійної роботи, узгодити його з викладачем.

Після виконання обов’язкових та вибіркоких завдань у встановлені терміни слухач звітує викладачеві, а набрані ним бали проставляються у індивідуальному плані слухача і враховуються як кількість балів за поточну успішність в навчальній роботі.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СЛУХАЧА

з дисципліни (модулю) “ _____ ”

Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів			
			Д енна ф.п.	В ечірньо- заочна	З аочна ф.п.	З аочно-
1.Обов’язкові завдання						
Систематичність та активність роботи на практичних заняттях						
1.1.Підготовка до практичних занять	Відповідно до розкладу занять	Активна участь у практичних заняттях				
Виконання модульних (контрольних) завдань						
1.2.Підготовка до обов’язкових модульних завдань	9-й тиждень і 15-й тиждень	Перевірка результатів виконання обов’язкових модульних завдань				
Виконання завдань для самостійного опрацювання						
1.3. Виконання завдання дослідницького характеру за обраною тематикою на основі статистичних матеріалів, наданих кафедрою	I-XV тиждень	Перевірка правильності виконання завдань				
Разом балів за обов’язкові види СРС						

2. Вибіркові завдання						
2.1. Критичний огляд наукових публікацій за обраною тематикою	I-XV тиждень	Оцінюван ня якості підготовлених матеріалів				
2.2. Розробка пропозицій щодо вирішення виявлених проблем за обраною тематикою	I-XV тиждень	Оцінюван ня якості підготовлених матеріалів				

11

2.3. Розробка прогнозів обраної тематики	I-XV тиждень	Оцінюван ня якості підготовлених матеріалів				
2.4. Презентація результатів дослідження за обраною тематикою, в т.ч. виступ на конференції	I-XV тиждень	Оцінюван ня якості презентацій				
Разом за вибіркові види СРС						
<i>Всього балів за СРС</i>						

Розподіл часу, відведеного на самостійну підготовку, по темах програми для вивчення теоретичного матеріалу і практичної підготовки кожен слухач здійснює особисто.

8. ІНДИВІДУАЛЬНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНА РОБОТА

Індивідуально-консультативна робота є формою організації навчальної роботи викладача зі слухачами, яка проводиться з метою посилення мотивації слухачів до пізнавальної діяльності та розвитку їх індивідуальних здібностей.

Індивідуально-консультативна робота проводиться у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань,

що винесені на поточний контроль за графіком індивідуально-консультативної роботи викладачів, який затверджується завідувачем кафедри один раз на семестр. Графік індивідуально-консультативної роботи доводиться до відома слухачів на початку вивчення дисципліни.

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ “Стратегічне планування”

Об’єктом поточного контролю знань слухача є:

1. Систематичність та активність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни.
2. Виконання 2-х модульних завдань.
3. Виконання вибіркового дослідницького завдання.
4. Презентація результатів вибіркового дослідницького завдання.

9.1. Контроль і оцінювання навчальної активності слухача

З метою стимулювання свідомої ритмічної роботи слухача застосовується оцінювання його навчальної активності.

9.1.1. Відвідування лекційних і практичних занять. За умови 100%-го відвідування слухач отримує 10 балів, за кожен 1 пропуск без поважних причин він втрачає 5 балів, тобто при пропусках аудиторних занять без поважних причин слухач отримує 0 балів за відвідування.

9.1.2. Активність і рівень знань при обговоренні проблемних питань на лекційних і практичних заняттях оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів. Кожна змістовна відповідь дає слухачу максимум до 5 балів. Слухач, який був пасивним, перед підсумковим контролем не одержує заохочувальну винагороду у вигляді додаткових 5-10 балів (тобто отримує 0 балів за активність).

9.2. Контроль і оцінювання виконання обов’язкових модульних завдань

Протягом семестру проводяться два модульних контролю. Модульний поточний контроль проводиться по результатах виконання обов’язкових модульних завдань.

I-й модульний контроль включає 2 питання по темах I – ого модулю дисципліни, II-й модульний контроль – 2 питання по темах по II модулю. Правильна відповідь на одне питання дає слухачеві 2.5 балів, тобто при 4 правильних відповідях слухач набирає 10 балів.

Максимальна модульна оцінка за 1 модуль - 5 балів

Таким чином, протягом семестру за виконання 2-х модульних завдань слухач може набрати максимально 10 балів, мінімально – 0 балів.

9.3. Контроль і оцінювання виконання вибіркового дослідницького завдання

У поточний контроль знань слухача включається підготовка вибіркового дослідницького завдання – Індивідуальне есе "Стратегічний план" як навчальний компонент).

Реферат не є обов'язковою частиною самостійної роботи слухача. Слухачі, які набрали достатню для бажаної оцінки кількість балів за іншими напрямками роботи, можуть не готувати реферат. Підготовка реферату – це можливість для слухача додати до свого здобутку 1-10 балів з дисципліни (модулю) "Стратегічне планування". Слухач може писати реферат тільки на погоджену з викладачем тему.

Писати реферат слід на білому папері стандартного формату А4.

Титульний аркуш реферату повинен мати такий зміст: назва академії; назва факультету; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема реферату; прізвище та ім'я слухача, курс, номер академічної групи; звання, прізвище і ініціали викладача, який перевірятиме реферат; дата подання реферату викладачеві на перевірку (день, місяць, рік).

За титульним аркушем слідує детальний план реферату, в якому треба виділити вступ, 3-5 питань основного змісту, висновок, список використаної літератури. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного питання. Назви питань (заголовки) обов'язково мають поділяти текст на частини, щоб було видно, де закінчується одне питання і починається наступне.

Обсяг реферату визначається вмінням слухача стисло і водночас вичерпно розкрити тему: показати значення питання, що розглядається, оцінити, як воно висвітлюється в спеціальній літературі та розв'язується на практиці, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. При вдалому розкритті теми достатньо до 10 сторінок основного тексту.

Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. **Всі** цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [2, с.54] (перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці реферату списку літератури, а друга цифра – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в рефераті таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Список використаної літератури (не менше п'яти джерел) оформляється згідно з діючими правилами. Якщо інформація взята з мережі Internet, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в Internet.

Вибіркове дослідницьке завдання оцінюється за критеріями: логічності плану; повноти й глибини розкриття теми; наявності ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми тощо); кількості використаних джерел і чіткості посилань на них; відображення практичних матеріалів та статистичних даних; оформлення; обґрунтування власної думки слухача з цього питання у вигляді висновку.

Шкала оцінок реферату: максимально (при ґрунтовному розкритті теми і дотриманні всіх вимог) 10 балів. За кожне зауваження (недотримання однієї із вимог) оцінка зменшується на 1 бал. Слухач може отримати за реферат і 0 балів, якщо тема не розкрита, а кількість зауважень викладача 10 або більше.

Граничний **термін подання реферату** на перевірку: за 10 днів до початку екзаменаційної сесії. За межами цього терміну реферати кафедрою не приймаються, слухач одержує за реферат нульову оцінку.

У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, слухачі мають право, за дозволом декана, скласти їх до останньої консультації (останньою практичного для слухачів заочної форми навчання).

Час та порядок складання визначає викладач.

9.5. Структура підсумкової оцінки з навчальної дисципліни

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни “Стратегічне планування”

А) Для слухачів денної, вечірньо-заочної та заочної форми навчання:

Вид роботи	Оцінка в балах	
	М акси- мальна	Мі ні-мальна
Навчальна активність на заняттях і виконання обов’язкових модульних завдань	3 0	0
Виконання вибіркового дослідницького завдання – Індивідуального есе	4 0	0
Тест	3 0	0
Вся робота з дисципліни “Стратегічне планування”	1 00	0

9.6. Визначення загальної підсумкової оцінки з навчальної дисципліни (модулю)

Підсумкове оцінювання знань слухачів із дисципліни “Стратегічне планування” здійснюється виключно за результатами поточного контролю. Одержані слухачем бали за систематичність та активність роботи протягом семестру, виконання 2-х модульних завдань, виконання вибіркового дослідницького завдання – Індивідуального есе додаються.

Загальна (сумарна) кількість балів з навчальної дисципліни є основою для прийняття рішення щодо отримання слухачем оцінки з дисципліни “Стратегічне планування”.

Слухачі, які набрали за вивчення дисципліни:

85-100 балів одержують оцінку «А» – відмінно;

80 балів - одержують оцінку «В» – добре;

65-75 балів - одержують оцінку «С» – добре;

60 балів - одержують оцінку «D» – задовільно;

50-55 балів - одержують оцінку «Е» – задовільно;

20-45 балів - одержують оцінку «FX» – незадовільно;

0-15 балів - одержують оцінку «F» – незадовільно

Визначені таким чином оцінки разом з результатами поточного контролю вносяться викладачем в відомість.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

10.1. Основна література:

1. Берданова О., Вакуленко В., Тертичка В. Стратегічне планування. Опорний конспект дистанційного курсу. – К., 2007// www.dl.uaradlc.org.ua:8100/close/staff/?idlang=ukr
2. Берданова О., Вакуленко В., Тертичка В. Стратегічне планування. Навчальний посібник. – Л.: ЗУКЦ, 2008. – 138 с.
3. Брайсон Дж. Стратегічне планування для державних та неприбуткових організацій/ Пер. з англ. А.Кам'янець. – Л.: Літопис, 2004. – С. 19-41, С.42-67; 98-106;115-120; 134-137;176-178.
4. Вакуленко В.М., Мамонова В.В., Шаров Ю.П. Стратегічне планування на місцевому та регіональному рівнях: Навч. посібник. – Ужгород: Патент, 2004. – С.6-21; 46-57.
5. Запровадження стратегічного планування в Україні: Зб. документів і матеріалів/ Укл. В.Тертичка. – К.: Центр досліджень адміністративної реформи НАДУ, 2004. – Розд. 1; 2; 3; 4; 5 // www.uara-csar.org.ua/ua-2004-2.htm.
6. Шаров Ю.П. Стратегічне планування та реалізація політики на центральному, регіональному та місцевому рівнях: Опорний конспект дистанційного курсу. – К., 2004.

10.2. Нормативно-правова література

1. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року” // Офіційний вісник України - 2006. - №30
2. Розпорядження Кабінету міністрів України від 4 жовтня 2006 року № 504-р. ”Про схвалення Концепції вдосконалення системи прогнозних і програмних документів з питань соціально-економічного розвитку України”// www.rada.gov.ua
3. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 29 липня 2002 №224 „Методичні рекомендації щодо формування регіональних стратегій розвитку”.

10.3. Додаткова література:

1. Ансофф И. Стратегическое управление: Пер. с англ. - М.: Экономика, 1989. - 519 с.
2. Брайсон Дж., Алстон Ф. Створення і реалізація вашого стратегічного плану/ Робочий зошит для державних і неприбуткових організацій (план, видавництво)
3. Горбатенко В.П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть: Монографія. - К.: Видавничий центр “Академія”, 1999. - 240 с.
4. Кілієвич О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2003. – 510 с.
5. Немцов В.Д., Довгань Л.С. Стратегічний менеджмент. – К.: ТОВ “УВПК “ЕксОб”, 2002. – 560с.
6. Нудельман В., Санжаровський І. Розробка Стратегії розвитку територіальної громади: загальні засади методики / Київ. Центр Ін-ту Схід-Захід. – К.: Вид-во “Дата Банк Україна”, 2002.- 232 с.
7. Пархоменко В., Прошко В. Громада планує майбутнє: Практичний посібник зі стратегічного планування розвитку міст // Аспекти самоврядування. - К., 2000. - № 2. - С. 1-20 (вкладка)

8. Розробка та реалізація Стратегій розвитку територіальних громад: вітчизняний досвід / Київ. Центр Ін-ту Схід-Захід; За ред. С.Максименка та ін. – К.: Вид-во “Дата Банк Україна”, 2002.- 232 с.
9. Стратегическое планирование/ Под ред. Уткина Э.А. – М.: Ассоциация авторов и издателей «ТАНДЕМ». Издательство ЭКМОС, 1999. – 440 с.
10. Стратегічне планування розвитку територіальних громад: Навч. курс. Робоча прогр. та метод. вказівки / Кер. проекту Г.Дробенко; Підготов. навч. курсу та його апробація Р.Брусак; Ред. Ю.Бондаренко; Українська Акад. держ. упр. при Президентові України. Львів. регіон. ін-т держ. упр. – Л.: ЛРІДУ УАДУ, 2002. – 41 с.
11. Стратегічне планування: Підручник для громадських організацій / Під ред. Полуйко В. – Л.: Західноукраїнський ресурсний центр, 1998. – 108 с.
12. Томпсон А. А., Стрикленд А. Дж. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: Учебник для вузов / Пер. с англ. под ред. Л.Г.Зайцева, М.И.Соколовой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.

10.4. Рекомендовані адреси сайтів.

1. Асоціація міст України – <http://www.auc.org.ua/>
2. Інститут реформ – http://www.ir.org.ua/docs/Abetka/Abetka_V_5.pdf/
3. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua> - (вихід на всі міністерства і відомства)
4. Київський центр Інституту Схід - Захід – <http://www.ewi.org.ua/>
5. Леонтівський центр стратегічного планування” – <http://www.citystrategy.leontief.ru/>
6. Мережа аналітичних центрів України – <http://www.intellect.org.ua>
7. Національний інститут стратегічних досліджень – <http://www.niss.gov.ua/resources.html>
8. www.uara-csar.org.ua – Центр досліджень адміністративної реформи НАДУ
9. www.IPAS.org.ua – Інститут аналізу політики та стратегій
10. Проект «Інститут Євроград» – <http://www.eurograd.spb.ru/>
11. Проект розвитку Львівщини – http://ldp.lviv.ua/uk/st_manage.
12. Проект Світового банку у сфері стратегічного планування міського розвитку – <http://www.worldbank.org/urban/>
13. Стратегічне планування в регіонах Європейського союзу – <http://www.cor.eu.int/home.htm>
14. Стратегія економічного та соціального розвитку територій Івано-Франківської області до 2015 року – <http://www.if.gov.ua/files/if2015.pdf>
15. Українська асоціація місцевих та регіональних влад – <http://www.alau.org.ua/>
16. Форум стратегії регіонального розвитку – <http://www.regionforum.ru/>
17. Центр муніципального та регіонального розвитку – <http://www.polis.org.ua/>

